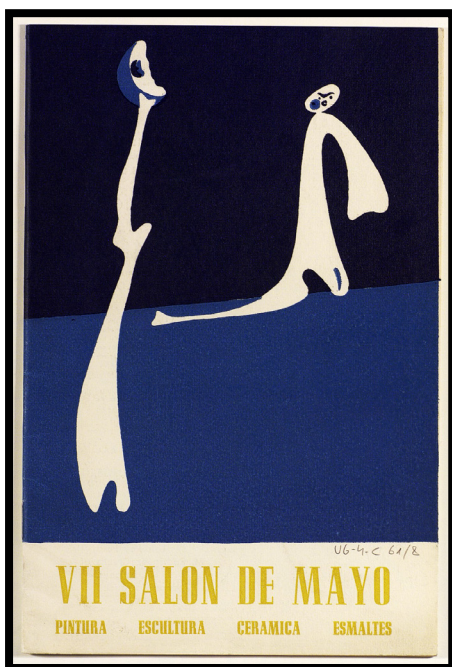

Paral·lelament, durant els darrers anys de la dècada dels cinquanta, les idees de Michel Tapié i la pintura de Fautrier arrelen amb força en la jove pintura catalana que s'encamina cap a un furor informalista que arribarà al seu punt àlgid a inicis dels anys seixanta.

5 - Art i abstracció: donar forma a l'informe

La introducció dels corrents abstractes i l'experimentació matèrica obrí per a molts artistes figuratius noves vies expressives. El pintor Vilcasas, per exemple, impregnà tota la seva obra –pictòrica i literària– de les seves recerques tècniques i conceptuals. Però el cert és que foren molts els qui abraçaren l'abstracció. Bona prova d'aquesta febre per l'abstracció és l'aparició, l'any 1960, del grup O Figura, nascut a l'emparedat de la Sala Gaspar que, a través de les seves activitats, dugué una tasca important per a la difusió dels seus ideals estètics. Aquell mateix any, un grup de jove artistes sabadellencs, el grup Gallot, feia una entrada de cavall sicilià amb la primera mostra d'*action painting* celebrada a la plaça de Catalunya de Barcelona sota l'emparedat de la Galeria Mirador i el seu director artístic, Baldomer Xifré Morros.

6 - Consolidació del(s) informalisme(s) a Catalunya

Entre els principals representants de l'abstracció informalista en destaquen Antoni Tàpies, Daniel Argimón i, durant els seus primers anys, la pintora Amèlia Riera. Però el cert és que foren molts els artistes que, durant les darreries dels cinquanta i els primers anys dels seixanta, flirtejaren amb l'abstracció matèrica. Tanmateix, el que per a molts fou només una etapa experimental, en altres casos, d'una manera o altra, l'informalisme contribuï decisivament a definir el seu llenguatge artístic.

7 - Els Salons de Maig i el Museu d'Art Contemporani de Barcelona: nous horitzons per a l'abstracció

Des de la seva creació, l'Associació d'Artistes Actuals –impulsora dels Salons de Maig– tingué entre els seus objectius principals la creació d'un Museu d'Art Contemporani. Capitanat per Alexandre Cirici i Cesáreo Rodríguez-Aguilera, el museu obrí les seves portes l'any 1960, després d'un llarg període, a la cúpula del Teatre Coliseum de Barcelona, aleshores seu del FAD. Malgrat la seva vida efímera de només tres anys d'existència, la creació d'aquest museu esdevé el primer precedent del MACBA i la primera aposta ferma –fins a cert punt acceptada pel règim– per l'art d'avantguarda.

Horari de visita

De dilluns a divendres, de 9 a 20 h.
Dissabtes, de 10 a 14 h.

Biblioteca de Catalunya

Carrer de l'Hospital 56 - 08001 - Barcelona
Tel. 93 270 23 00 - A/e: bustia@bnc.cat

www.bnc.cat

Abstracció a Catalunya. De Dau al Set als Salons de Maig

Del 2 de desembre de 2022 al
14 de gener de 2023

BC Biblioteca
de Catalunya

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

L'Abstracció a Catalunya. De Dau al Set als Salons de Maig

Del 2 de desembre de 2022 al
14 de gener de 2023

L'Abstracció a Catalunya.

De Dau al Set als Salons de Maig

Un cop finalitzada la guerra civil, l'any 1939, l'ambient artístic i cultural del país quedà greument afectat, tant pels estralls desencadenats pel conflicte bèl·lic com pel control generalitzat de les institucions per part del nou règim. La majoria d'artistes que havien tingut un paper destacat en l'avantguarda dels anys de la República eren a l'exili, havien mort o bé, atemorits per la repressió, decidiren mantenir-se en un exili interior o, en el millor dels casos, adoptar una posició pública el més discreta possible.

Durant la dècada dels quaranta i els primers anys cinquanta, artistes com Marià Pidelaserra, Rafael Benet, Josep Mompou o Miquel Villà esdevenen referents per a una nova generació d'artistes que, fidels a la figuració i a la tradició plàstica del país, van voler contribuir a renovar l'ambient encarcarat i poc estimulant que es vivia. En paral·lel, altres artistes trobaren en Josep M. de Sucre, Joan Miró o el poeta Foix, els referents necessaris per sacsejar definitivament el panorama de les arts catalanes. És així com apareixen les primeres agrupacions artístiques, que buscaven en la col·lectivitat una manera d'obrir-se camí en un entorn hostil: Betepocs, Els Vuit, Els Blaus, Postectura, Dau al Set i un llarg etcètera que, seguint l'estela dels pioners –Fabra, Fin, Vilató i Rogent amb l'exposició celebrada a les Galeries Reig el 1943– volien desmarcar-se de la pintura "oficial" i de l'academicisme mal entès.

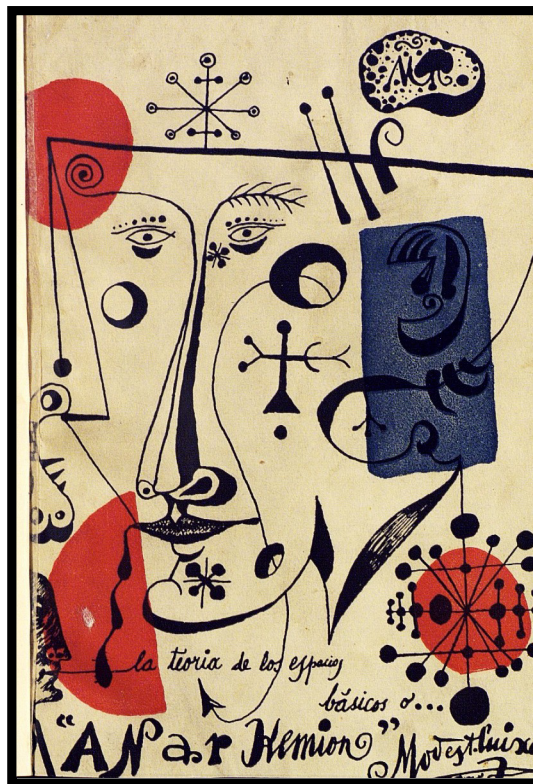
Al seu darrere aparegueren les primeres iniciatives organitzades amb voluntat renovadora, com els Salons d'Octubre (1948-1957), primera plataforma de multitud de joves artistes, les Biennals Hispano-Americanas o els Salons de Maig. I encara cal afegir-hi iniciatives importants, com la creació de l'Associació d'Artistes Actuals, que fou la impulsora, amb el suport del FAD, del primer Museu d'Art Contemporani de Catalunya, instal·lat a la Cúpula del Coliseum, una fita que hem pres com a punt i final d'aquesta mostra, entès com un pas rellevant cap a l'assimilació de l'avantguarda a Catalunya.

A través d'aquesta exposició, prenent com a suport programes, cartells, fotografies, catàlegs i algunes obres de petit format, pretenem repassar a vol d'ocell el procés d'obertura plàstica –és a dir, cultural i social– que es va viure a Catalunya des de mitjans dels anys quaranta fins a l'obertura definitiva de la dècada dels seixanta; no tan sols el camí necessari per arribar a l'abstracció, sinó fer palès l'ambient divers i ric que va caracteritzar aquest període, en el qual convivia opcions plàstiques diverses amb un únic anhel comú: dotar el país d'un ambient cultural que no aspirava a res més que a la normalitat.

Bernat Puigdollers. Historiador i crític d'art
Sílvia Ferrer, Maria Sadurní i Xavier Soler. Unitat Gràfica

1 - Anhel de modernitat

L'exposició de Fin, Vilató, Fabra i Rogent es convertí, per l'esperit renovador de la seva pintura, en un referent per als joves artistes formats durant la postguerra. Simbòlicament, marcaren l'inici d'una nova etapa i es convertiren en punta de llança de tota una nova generació d'artistes. Immediatament després, algunes iniciatives, com la del fugaç grup Els Vuit o l'efímera revista *Algol* –precedent immediat del grup Dau al Set– farien passes importants cap a una col·lectivització de l'art contemporani que cristal·litzà amb l'aparició dels Salons d'Octubre, plataforma aglutinadora de multitud d'opcions plàstiques.

2 - L'aparició de Dau al Set i altres temptatives de modernitat

L'any 1948 irromp en l'escena artística el grup Dau al Set que, amb un llenguatge insòlit a l'època, influït pel surrealisme i el dadaisme, marcarà un abans i un després en el desenvolupament de les arts d'avantguarda. A través de la revista *Dau al Set* defensaren les seves postures amb el suport incondicional d'artistes com Josep M. de Sucre o el poeta Foix. En paral·lel, però, sorgeix un ecosistema

artístic renovador que, amb ressonàncies del cubisme i el fauvisme avancen cap a la modernitat. De la mateixa manera, arreu del territori català, comencen a aparèixer rèpliques culturals d'interès com és el cas, per exemple, de la revista *Inquietud* de Vic.

3 - Els Salons d'Octubre: bressol d'un art nou

Els Salons d'Octubre, creats per un grup de joves artistes i sostinguts pel matrimoni Imbert, van ser, al llarg d'una dècada, un aparador ineludible de les opcions plàstiques més contemporànies. Amb el temps, però, l'assimilació pública de les avantguardes va donant pas a noves iniciatives, com la Biennial Hispano-Americana de 1955, que va permetre els primers contactes amb les arts internacionals i l'arribada natural de nous corrents plàstics.

4 - La irrupció de l'informalisme a Catalunya

Durant la Biennial Hispano-Americana de 1955, se celebra l'exposició "El arte moderno en los Estados Unidos" que, per a molts, fou la primera oportunitat de contemplar en directe obres de Pollock, Rothko, Motherwell, De Kooning o Calder, que deixaren empremta en l'obra de molts artistes catalans.